

۱۵۷۱۹۵۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سبب و افساد فی الارض

مؤلف:

مرتضی پورملائی

عضو هیات علمی، ششگاه پیام نور

ویرایش و تعلیق

سید محمد درتکیده

۱۳۹۶ ش

سرشناسه	:	پورملایی، مرتضی، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	:	محرابه و افساد فی الارض/ مؤلف مرتضی پورملایی؛ ویرایش و تعلیق سیدمحمد درتکیده.
مشخصات نشر	:	چابهار: سیدمحمد درتکیده: انجمن اهل قلم بلوچ چابهار، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۲۴۸ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰۰۰۴۹۳-۷۵-۲
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه
موضوع	:	افساد فی الارض
موضوع	:	Mischief in the land
موضوع	:	محرابه (فقه)
موضوع	:	(Muharibah) Islamic law
موضوع	:	فساد -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	-- Islam -- Religious aspectsCorruption
موضوع	:	مجازات -- ایران
موضوع	:	Punishment -- Iran
شناسه افزه	:	درتکیده، سیدمحمد، ۱۳۵۶ -، ویراستار
رده بندی کخ	:	۶/۱۹۸BP / الف ۱۳۹۶۷ پ ۹
رده بندی دیویی	:	۳۷۵/۲۹۷
شماره کتابخانه	:	۵۰۳۸۰۰۹

محرابه و افساد فی الارض

مؤلف: مرتضی پورملایی

ویرایش و تعلیق: سیدمحمد درتکیده

ناشر: ویراستار

با همکاری انجمن اهل قلم بلوچ - چابهار

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نویت چاپ: اول ۱۳۹۶ خورشیدی

تعداد صفحات: ۲۴۸ صفحه رقعی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۹۳۷۵-۲

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

«حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.»

فهرست مطالب

۵	مقدمه
۹	فصل اول- افساد فی الارض از نظر مذاهب اسلامی
۱۱	مبحث اول- افساد در لغت و اصطلاح
۱۱	مبحث دوم- اصطلاحی افساد
۱۲	الف) افساد در اسلام- فقها
۱۵	ب) افساد در اصطلاح مفسران
۱۶	مبحث دوم- افساد فقهی (تشریعی)
۱۹	مبحث سوم- نسبت بین محاربه و افساد
۲۱	الف) فقهای شیعه
۲۳	ب) فقهای اهل سنت
۲۷	مبحث چهارم- تحقیق مسئله
۲۷	الف) مانده، آیه ۳۲
۲۸	ب) مانده، آیه ۳۳
۳۱	ج) آیه ۱۹۱ سوره مبارکه بقره
۳۲	د) احکام جرائم تعزیری
۳۳	نتیجه
۳۷	فصل دوم- بررسی محاربه و افساد فی الارض در قوانین ایران
۳۹	محاربه چیست و محارب کیست؟
۱۲۹	محارب و احکام آن
۱۵۵	در کلمات فقها
۱۶۱	آیا کسانی که در مقابل حکومت اسلامی قیام میکنند محاربند یا باغی؟
۱۶۵	فصل سوم- بررسی تطبیقی محاربه و تروریسم از نگاه اسلام

- ۱۶۷ تروریسم از نگاه اسلام و مسلمانان
- ۱۶۸ مفهوم ترور
- ۱۷۱ اسلام، ترور و تروریسم
- ۱۷۳ قرآن و تروریسم دولتی
- ۱۷۶ تروریسم از نگاه اسلام و مسلمانان
- ۱۸۳ فصل چهارم - بررسی تفاوت های محاربه و جرم سیاسی
- ۱۸۵ محاربه با نظام و قوانین مربوطه
- ۱۸۹ مسائلی که در محاربه و تفاوت آن با بغی و جرم سیاسی
- ۱۸۹ محارب و محاربه در قرآن
- ۱۹۳ محاربه در روایات اسلامی
- ۱۹۵ محارب در فقه اسلامی
- ۲۰۳ تفاوت محاربه با بغی و جرم سیاسی
- ۲۰۶ احکام محارب و تفاوت آن با بغی و جرم سیاسی
- ۲۱۳ خلط مبحث و اشتباه در قانونگذاری
- ۲۱۶ سیره و سنت علی (ع) در برخورد با باغیان و مجازات سیاسی
- ۲۲۵ چند اصل و قاعده مستنبطه فقهی
- ۲۳۱ فصل پنجم - افساد فی الارض از دیدگاه قرآن، روایات و عقل
- ۲۳۳ افساد فی الارض از دیدگاه قرآن، روایات و عقل
- ۲۴۷ فصل ششم - مجازات محارب فی الارض در قانون مجازات اسلامی
- ۲۴۹ مجازات محارب و مفسد فی الارض
- ۲۵۱ مفاد ایه محاربه
- ۲۵۵ مصادیق محاربه در قانون مجازات اسلامی
- ۲۶۷ فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

در هیچ یک از کتب فقهی بحثی مستقل تحت عنوان افساد فی الارض انجام نشده است. البته بعضی از فقها یا مفسران اسلامی، چه شیعه و چه سنی، جرم‌های خاصی را به عنوان افساد فی الارض مطرح کرده و مجازات مرگ را برای آن در نظر گرفته‌اند.

از جمله مواردی که افساد تلقی شده، کفن دزدی در صورت عادت به آن، زورگیری، آتش زدن خانه‌های مردم و تخریب اماکن عمومی است؛ بدون آنکه وجه تمایز قابل توجهی میان جرایم مذکور و سایر جرایم مخل نظم عمومی، نظر برسد.

نکته‌ای که اینجا مبهم می‌باشد، این است که بر چه اساسی فقط این موارد افساد خوانده شده و چرا جرم‌های مشابه آن، افساد تلقی نگردیده است. افساد به معنای ایجاد تباهی در میان مردم است. پس می‌تواند مصادیق زیادی داشته باشد. اما اگر افساد فقط به معنای محاربه و قطع الطریق است، بر چه اساسی کفن دزدی، زورگیری و... افساد فی الارض و مجازات آنها قتل است؟

فارغ از ابهاماتی که جهت شناخت کلی جرم محاربه و افساد فی الارض وجود دارد، قانون مجازات اسلامی نیز در زمینه تبیین و محدود نمودن نمونه و مصداق‌های این جرم به طور کلی شفاف نیست؛ و در برخی موارد به جهت وجود همین ابهامات، قضات و دستگاه قضا را بر آن داشته تا در بکارگیری مواد قانونی مرتبط، بسیار محتاطانه عمل کنند و حتی در موارد شایسته به سبب همین خلاء از استنادی بجا از این اهرم خودداری کنند.

البته شاید دلیل این نقص قانون، عدم اصالت این تاسیس حقوقی در قوانین ایران باشد به هر حال به نظر می‌رسد با امعان نظر بر وضعیت کنونی جامعه و با توجه به گسترش روزافزون دامنه‌ی جرائم، نیاز بیش از پیش جامعه در برخورد با جرائم و بالاخص جرائمی از این نوع که امنیت و ادا‌ی ملی را تحت الشعاع قرار می‌دهند، رفع ابهام از این بخش قانون و تقویت جنبه تفسیری این جرم همت والای مقنن را می‌طلبد.

در این کتاب در حد توان سعی شده است پس از بررسی ماهیت محاربه و افساد فی الارض از میان دو نظریه جدایی جرم افساد از محاربه و یکی بودن این دو عنوان، دلایلی از آیات قرآن

و سنت مبنی بر جدایی جرم افساد فی الارض از محاربه اقامه شود و با سخنان بعضی از علمای بزرگ اسلامی مورد تایید قرار گیرد. همچنین، تلاش شده است تا اندکی از کلی گویی های قانون در این روش مرتفع گردد. به طور کلی هدف این بخش تبیین مصداق های هر یک از جرم ها و افساد فی الارض جهت شناخت واضح تر یا حداقل بهتر از جرم محاربه است.

در پایان لازم است از زحمات های دوست عزیز و ارجمند خود مولوی سید محمد ارتضی و دیر انجمن اهل قلم بلوچ چابهار که در ویرایش و تعلیق این اثر به ما را یاری داده و جهت صدور مجوز چاپ و نشر از طریق انجمن اهل قلم بلوچ همکاری نموده است، تشکر و قدردانی شود.

مرتضی پورملائی